

ခုတ်အဲင်ယျှင်-ကညီဒီကလုာ်စာဖျိုင်ကရုာ်
 လီာ်ခါာ်သး
 ကီာ်သူလုာ်
www.knuhq.org

ခုတ်အဲင်ယျှင်-ကညီဒီကလုာ်စာဖျိုင်ကရုာ်တါဆါဂုာ်ဆါဝါ အလံာ်ဟ့ာ်ယျှင်
 ဆူ တါမာလုာ်ကပီာ် ၂၀၂၄ နံာ် ခရံာ်နံာ်ထီာ်သီ

လါယနူအါရံာ်ထီာ်(၁)သီ, ၂၀၂၄ နံာ်

တနံာ်အံာ် တါတုာ်လီာ် မာလုာ်ကပီာ် ခရံာ်နံာ် (၂၀၂၄) နံာ်ထီာ်သီ လါယနူအါရံာ် (၁) သီ ဒီး ၂၇၆၃ နံာ် ကညီနံာ်ထီာ်သီ လါအကလီာ်ဘာ်ဝဲဖဲ လါယနူအါရံာ် (၁၁) သီ သလုာ်လါထီာ် (၁) သီ လါတါလီာ်အါတီာ်, ထံကီာ် အါဘုာ်အပူာ် ဖဲကညီကလုာ် အပူာ်တတါတဖာ် အိာ်ဆါးဝဲအလီာ်နုာ်လီာ်. ဖဲနံာ်ထီာ်သီ, အမုာ်နံာ်တဖာ်အံာ် ပဆါဂုာ်ဆါ ဝါဘာ် ပပူာ်ကလုာ်ကညီဖဲယုာ်ဒီး ထံဖဲကီာ်ဖဲကမုာ်. ပူာ်ဟီာ်ခိာ်ဖဲခဲလါာ် လါ မဲနံာ်ထီာ်သီတဖာ် ကဟဲစိာ်နုာ်သူ လါတါမုာ်တါပါာ်, တါယူတါဖိးဒီးမာနုာ်အိာ်ကဲ ပူာ်ဒုာ်ပူာ်ဒါ ကိးနီာ်ကဒဲး နုာ်တက့ာ်. ကညီကလုာ်တဖာ် လါတါဂုာ် အါမဲအဖိခိာ် ဘာ်သုးလီာ်သုးကျဲ ဒီးအိာ်ဆါးဝဲလါ ဟီာ်ခိာ်ချာ်ထံကီာ်အါဘုာ်အပူာ်နုာ်လီာ်. မုာ်ဘာ်အိာ်မူ လီာ်ဖဲဒုာ် လါထံကီာ်အါဘုာ်ဒီး တါဆါကတီာ် တဒ်သိးလီာ်သး ဘာ်ဆုာ် တါအဲာ်ပူာ်ကလုာ်သးတမံလါ အသးအိာ် မာလုာ်က ပီာ်ဒုာ် ကညီကလုာ် အနံာ်ထီာ်သီအံာ် မုာ်တါပနီာ်တမံလါ အလီာ်ပာ်ကဖါလါသးလါ ပမုာ် ကညီကလုာ် အယီ နုာ်လီာ်.

နံာ်ထီာ်သီ, မုာ်နံာ်လီာ်လံာ်လဲယုာ်ကွံာ် ဒီး ပနုာ်လီာ်ဘာ်ပဝဲဆူ နံာ်အသီတနံာ်နုာ်လီာ်. မုာ် (၂၀၂၃) ခရံာ်နံာ် လဲယုာ်ကွံာ်ပူာ် ဒီး ပနုာ်လီာ်ဘာ်ပဝဲဆူ (၂၀၂၄) နံာ်အသီအပူာ်အသိး ဒ်ပမုာ်ကညီကလုာ်အသိး စူာ်သီအတီာ်ပူာ် ကညီနံာ် (၂၇၆၂)နံာ် ကလဲယုာ်ကွံာ်ပူာ်ဒီး ပကသဂါဒီးနုာ်လီာ်ဘာ်ပဝဲဆူ (၂၇၆၃) နံာ် အပူာ် နုာ်လီာ်.

ပပူာ်ကလုာ်ကညီဖဲတဖာ်နုာ် ပမုာ်ပူာ်တကလုာ်လါ အိာ်ဒီးကလုာ်အတါစံာ်စါတဲစါ ဒီးကလုာ်အက့ာ်အဂီာ် ဒ်အမုာ် ပလံာ်ပလဲာ်, ပကျိာ်ပကျိာ်, ပလုာ်ပလုာ်, ပထူသနူ ဒီး ပတါဆဲးတါလါ အလါအပွဲနုာ်လီာ်. ဒ်ပူာ်တက လုာ်အသိး ဒ်သိးဒီး ပကမုာ်ကလုာ်ကညီ လါအိာ်စံာ်အိာ်ကျါ ဒီးလဲထီာ်လဲထီာ် ဆူညါအဂီာ်နုာ် အလီာ်အိာ်လါ ပကဘာ်ဟ့ာ်ခိဟ့ာ်နီာ်က့ာ် ပပူာ်ကလုာ် အက့ာ်အဂီာ်တဖာ်ဆူ ပပူာ်ကလုာ်သူာ်ဘိာ်သးစါစါသီတဖာ် လါကစိာ်မူ စိာ်ဂဲအါ ဆူညါအဂီာ်နုာ်လီာ်. တကတီာ်ယီ ဒ်စါဒီးဆါကတီာ် အတါလဲထီာ်လဲထီာ် အိာ်ဝဲအသိး ပကဘာ်စိာ်မူ စိာ်ဂဲအါ မာလဲထီာ်လဲထီာ်အါ လါအဖိးမဲဒီး ပပူာ်ကလုာ်အတါမုာ်တါ နုာ်လီာ်.

ဒ်နံာ်အသိး ပပူာ်ကလုာ်ကမုာ်ဝဲ ပူာ်တကလုာ်လါ အတါအိာ်မူ လဲထီာ်လဲထီာ် ဒီးအိာ်ဖျါထီာ်ဝဲလါ ဟီာ်ခိာ် ဒီတဖျါအမဲာ်ညါ ဖျါဖျါဖျါအဂီာ်နုာ် မူဒါအိာ်ဝဲဒုာ်လါ ပပူာ်ကလုာ်ကညီဖဲ တကစုာ်စုာ် အစုပူာ်နုာ်လီာ်. အလီာ်အိာ် လါ ပကဘာ်အိာ်ဒီး တါစိာ်မဲာ်စိာ်နုာ်. တါပုာ်တါဆုာ် ဒီးသးလါအဲာ်ဒီး လဲထီာ်လဲထီာ်ဒီး ဒိာ်ထီာ်ထီထီာ်နုာ်လီာ်. လါနုာ်အမဲာ်ညါ တါခုဖဲခုမာ်, တါယူတါဖိး, တါပာ်ဖျိုင်မာသကိး ဒီး တါပာ်သးတဖျါာ်ယီ လါခါဆူညါ ပပူာ်က လုာ် အတါမူတါဂဲအဂီာ်နုာ် မုာ်တါလါ အကါဒိာ်နီာ်နီာ်နုာ်လီာ်.

ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း အတိုးအံ့စပ်အံ့စပ်ကျား၊ အတိုးမူတိုးပဲ၊ ဒီးအတိုးလဲလဲထီဝဲလဲထီ ဒ်ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းအသိး ကအိပ်
ဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ဒီးသန့ထီၣ်စ့ၢ်ကိးအသးလၢ ထံကီၢ်လၢအိၣ်ဆိးဝဲတဘျီ အတိုးဘျီသဲးခိၣ်သ့ၣ် လၢအသ့ၣ်ညါပတ်ပ
နီၣ်ဝဲ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း အကျိၣ်အကျၢ် အလံာ်အလံာ်၊ အလုၢ်လုၢ်ထူသန့ ဒီးအတိုးဆဲးတၢ်လၢ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ ဒ်ပစံး
တၢ်အသိး ဒ်ထံကီၢ်လၢအိၣ်ဝဲဒီး ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းအိၣ်လၢ လၢအတိုးစံးစိးတဲးစိး၊ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ဒီးလုၢ်လုၢ်ထူသန့
လၢလီၤဆိလိာ်အသးတဖၣ်န့ၣ် အလီၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်ပတ်ဒိၣ် ဒီးပတ်ပနီၣ်ဃာ်အိၣ် လၢထံကီၢ်တၢ်ကိၢ် အတိုးဘျီ
သဲးခိၣ်သ့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ သန့က့ၣ် ဖဲပကွၢ်ကဒါက့ၣ် ပထံပကီၢ်န့ၣ် ကလုာ်လၢ တဒ်သိးလိာ်အသးတဖၣ် အတိုး
ဆဲးတၢ်လၢ ဒီး ကလုာ်အတိုးမုၢ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ် လၢတၢ်တသ့ပတ်ပနီၣ်အိၣ် လၢထံကီၢ် တၢ်ဘျီသဲးခိၣ်သ့ၣ်အပူၤ ဒီး
ဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ဃာ် ဒီးမၤထီၣ်မၤထီၣ်အိၣ်ဘျီ အမဲာ်ညါ တၢ်တိာ်ကျဲၤ ဒီး တၢ်ကူၣ်ကျဲၤသ့ၣ်လၢ ဆိၣ်တၢ်မၤန့ၣ်ဝဲ ဒ်ကလုာ်
ဒုၣ်အဂုၤအဂၤတဖၣ် လၢကလီၤမၤကွံာ်ဝဲ အဂီၢ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲတပယုာ်ဃီန့ၣ်လီၤ

တၢ်တသ့သ့ၣ်ညါပတ်ပနီၣ်ခွဲးဃာ် တၢ်ထဲသိးတုၤသိးတဖၣ်အံၤအသိး တၢ်ဆိၣ်ဘၣ်ဆိၣ်ဘၢဒီး တၢ်တတီၢ်တတြီၢ်
တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ ဒ်န့ၣ်အသိး တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်သဘၣ်ဘျီ ဒီးတၢ်ဘၣ်ဂံာ်ဂုာ် လၢကလုာ်
တကလုာ် ဒီးတကလုာ် အဘၣ်စၢၤ လၢကမုၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိ ဒီးပုၤပၤတၢ်တဖၣ် အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ လၢ တၢ်ကကျဲၤ
ဘၣ်လိာ် ခွဲးဃာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိး ဒီးထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲး တၢ်သဘၣ်ဘျီ ဒီးတၢ်ထီၣ်ထီၣ်ဒါလိာ် သးတဖၣ်အံၤအဂီၢ်
ကျဲၤလၢအဂုၤကတၢၢ်န့ၣ် မုၢ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တဲးသကိးအိၣ် လၢထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲး ဒီး လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျဲၤန့ၣ်လီၤ လၢတၢ်
ထံၣ်လိာ်ကျဲၤဘၣ်အိၣ် လၢထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးအကျဲၤန့ၣ် ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညီဒိကလုာ်စၢၤဖျိာ်ကရၢ ဃုထီၣ်တ့ၢ်ဝဲ တကတီၢ်ဝံၤ
တကတီၢ် ဒီးတစိးဝံၤတစိး ဒီးဂဲၤလိာ်ဝဲသပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ ဘၣ်ဆၣ် ပုၤပၤတၢ်တစိးဘၣ် တစိးတဖၣ်န့ၣ် တအိၣ်ဒီးထံဂ့ၢ်
ကီၢ်သဲး အတၢ်သးအိၣ်ဒီးထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်ထံၣ်လုၤတက့ၤဘၣ်

ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညီဒိကလုာ်စၢၤဖျိာ်ကရၢ ဂဲၤလိာ်ဝဲ လၢဂံၢ်လၢာ်ဘၢသပုၤပုၤ လၢတၢ်ဆိကတီၢ်တၢ်ဒုး တၢ်ယၤ
ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်သကိး ထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် သ့ၣ်ထီၣ်ဖဲၣ်ဒရၢၣ် ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံးကီၢ်စၢၤဖျိာ် လၢအိၣ်ဒီး တၢ်ထဲ
သိးတုၤသိး ဒီးတၢ်စံးညိၣ်ပၤသးခွဲးဃာ်တဖၣ်၊ ဒီးသ့ၣ်ထီၣ် ထံလိာ်ကီၢ်ပုၤတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် လၢထံဖိကီၢ်ဖိ အတၢ်ဘၣ်ဘိၣ်
ဘၣ်ညိၣ် ဒီးလၢထံကီၢ်အတၢ်လဲလဲထီဝဲလဲထီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ

ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညီဒိကလုာ်စၢၤဖျိာ်ကရၢ ပတ်ဖျိာ်မၤသကိးတၢ် အဂုၤကတၢၢ်ဒီးကမုၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိ၊ ထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲး
ပုၣ်တံၣ် ဒီး ကလုာ်ဒုၣ်ပုၤပၤဆၢတၢ်ကရၢ တဖၣ်လီၤ ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညီဒိကလုာ်စၢၤဖျိာ်ကရၢ ဒီးန့ၣ်တ့ၢ်ဝဲထံဂုၤကီၢ်
ဂၤဒီး ကမုၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးတၢ်ပတ်ဖျိာ်မၤသကိးအါမးန့ၣ်လီၤ ဘၣ်ဆၣ် ဒီး ခိဖျိလၢ ပယီၤသုး
ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ကဒီး ထံကီၢ်တၢ်စိကမိၤ အသိကဒီးတဘျီအသိ တၢ်ဂဲၤလိာ်တဖၣ်အံၤ ဆိကတီၢ်ကွံာ် အသးခဲလၢာ်
န့ၣ်လီၤ အသိသုးမိၤစိရိၤခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် မုၢ်တၢ်သးအိၣ် ဃုာ်လီၤဘျီလီၤ ထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် လၢထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးအကျဲၤ
လၢတၢ်သ့ၣ်ဘျီသးဘျီတစုၤန့ၣ် တၢ်ထံၣ်လိာ်တဲးသကိး ထံဂ့ၢ်ကီၢ်သဲးဒီး တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် အမုၢ်အတီၢ်အံၤ
အိၣ်ထီၣ်ဝဲတန့ၢ် ဒီးတသ့လုၤတက့ၤဘၣ်၊ ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် ထံၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အံၤအသိ ထံဖိကီၢ်ဖိ လီၤဆိဒၣ်
တၢ် ပုၤသ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်တဖၣ် ဖျိာ်ထီၣ်ဝဲစုကဝဲၤ ဒီးထီၣ်ဒါအိၣ်န့ၣ် တၢ်ထံၣ်ဘၣ်အိၣ် ဖျိာ်ပျါပျါလံန့ၣ်လီၤ

ကတီၢ်အံၤ ကီၢ်ပယီၤသုးဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိကမိၤ ဘူးထီၣ်လၢကပုၤထီၣ်ဝဲဒၣ် (၃) နံၣ်န့ၣ်လီၤ ကီၢ်ပယီၤ
သုးဟံးန့ၣ်ဆူၣ် ထံကီၢ်တၢ်စိကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံ ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဒီး မုၢ်လၢဝဲဒၣ်လၢ ဒုးလီၤပျိာ်ကွံာ်သုး
အံၤ ကန့ၢ်လၢဆၢကတီၢ်အမိၢ်အံၤလီၤ ဘၣ်ဆၣ် ကတီၢ်အံၤအိၣ်ဝဲဒၣ် (၃) နံၣ် ဃုာ်ဃုာ်လံန့ၣ်လီၤ ကတီၢ်အံၤ ထံဖိကီၢ်
ဖိတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး တၢ်ဃံးတၢ်စုၤ တၢ်လီၤမုၢ်လီၤမၤ ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် ဒီးအတၢ်န့ၣ် တၢ်မုၢ်လၢတဖၣ် လီၤမၤကွံာ်
ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်အံၤ ကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲ တၢ်ဆၢကတီၢ် ကယံာ်ဒ်ဆံးအါ တသ့ၣ်
ညါဝဲဘၣ် ဒီးတၢ်သ့ၣ်မိတၢ်သးကျဲၤ တအိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်အိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ မုၢ်န့ၣ်သက့ ဒ်န့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်
ပတၢ်ဂဲၤလိာ်အံၤတမုၢ်ထဲလၢ တၢ်ဒုးလီၤပျိာ်ကွံာ် မိၤစိရိၤအံၤဘၣ်၊ မုၢ်တၢ်ပညိၣ်ဒီးကွၢ်စိအိၣ်လၢ တၢ်ကဒုးလီၤပျိာ်၊
မၤကတၢၢ်၊ မၤလီၤမၤကွံာ် မိၤစိရိၤသန့ဒိတခါဒီး ကလုာ်ဒိၣ်စိသန့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိအံၤအဖိခိၣ် ပပုၤက
လုာ် ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် ကန့ၢ်ပၢၢ်အိၣ်လီၤတၢ်လိာ်သကိးအိၣ် ဒီး ကကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်သကိး တၢ်အိၣ်သးတဖၣ် အံၤဆူၣ်ညါဒီး

ကဆာထာ်ဃုာ်ဒီးပှာ် လာ်တၢ်ပၢ်ဆၢတၢ်ဂဲၤလိာ်အံၤ အပူၤအဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါကွဲၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ပမ့ၢ်ပှာ်တကလုာ်အသိး ဒ်သိးဒီး ပကမ့ၢ်ပှာ်တကလုာ် လၢအိၣ်ဒီး အကဟုကညီၢ်၊ အသူးအသ့ၣ်လၢ ကပီၤ ဒီးလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် လၢအဖိးမံဒီး စါဆၢကတီၢ်အတၢ်အိၣ်သးန့ၣ် ထဲလၢပအိၣ်ဒီး တၢ်ပာ်ဒိၣ်ထူပာ်ဒိၣ်ယုၤ၊ အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤ ဂ့ၤဂ့ၤ ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ခုဖံးခုမၤ ဒီးဂုာ်ကျဲးစးတၢ်လၢ တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်ဇၢန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပှာ် ဘၣ်. မ့ၢ်တခါ အလီၢ်အိၣ်လၢ ပကဘၣ်ဂဲၤလိာ် ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ် ပတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢတၢ်ဂုာ်န့ၢ်ဆူၣ်အိၣ်, ထီၣ်ဒါထံၣ်ရူၢ် ကီၢ်သဲး တၢ်တတီတတြၢ် လၢမၤတံာ်တံာ် ပပှာ်ကလုာ် အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ဒီး အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး တကလၢပလီၢ်ပကျဲးဒ်ဝဲန့ၣ် ပပှာ်ကလုာ်ကိးဂၤဒဲး ပကဘၣ်ဟံးန့ၢ်သကိးမူဒါ လၢပကတြီဆၢဒိတဒါ ကယၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤ တမံၤလၢ်လၢ် လၢကဟဲမၤဟးဂီၤ ပပှာ်ကလုာ် အတၢ်အိၣ်မူ ဒီး ပပှာ်ကလုာ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤဒ်အံၤအပူၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကီၢ်သ့လ့ၤ လၢအိၣ်ဒီး တၢ်သဘျု၊ တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤ လီၤသးခွဲးယာ် အလၢအပှဲၤအဂီၢ် မ့ၢ်ကညီၣ်ဒိကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ တၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိအဆိကတၢ် တမံၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ် န့ၣ်အဖိးခိၣ် တၢ်ကဂုာ်ကျဲးစးသ့ၣ်ထီၣ် ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ်လၢအိၣ်ဒီး တၢ်ထဲသိးတုၤသိးလၢ ကလုာ်ခူၣ်အိၣ်ဆိး ကီၢ်စၢ်ဖျိၣ် အပူၤတဖၣ် ခဲလၢာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အယိ လၢဆၢကတီၢ်တၢ်အိၣ်သးခဲအံၤန့ၣ် အလီၢ်အိၣ်လၢ ကညီၣ်ကလုာ် အတၢ်ကရၢကရိခဲလၢာ် ကအိၣ်ဆၢ ထာ်ဝဲ လၢကညီၣ်ကလုာ်ဂုာ်ဝိအဖိးခိၣ် ဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤဒီး ဖိၣ်လိာ်စုဒီးမၤသကိးတၢ် လၢခါဆူညါ ကညီၣ်ကလုာ်အ တၢ်အိၣ်စံာ်အိၣ်ကျၢၤ ဒ်ပှာ်တကလုာ်အသိး ဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်အိၣ်သးအံၤအဖိ ခိၣ်န့ၣ် ကညီၣ်ဖိတကဂ့ၤတကဂ့ၤ လၢသ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်ဒီး ဂံၢ်ဃုာ်လီၤအသးလၢကညီၣ်ဖိဒီး ကညီၣ်ကလုာ် အတၢ်ကရၢ ကရိခဲလၢာ် လၢအကိးသတြီထီၣ်ဝဲလၢ အမၤတၢ်လၢအပှာ်ကလုာ်အဂီၢ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဃုအိၣ်ဖိး ပာ်ဖျိၣ်မၤသကိး တၢ် ဒီးဂဲၤလိာ်ဟ့ၣ်လီၤအသးလၢ ကညီၣ်ဒိကလုာ် အတၢ်ဘၣ်ဘျုးဘၣ်ဖျိၣ် အဂီၢ်နီၢ်နီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တူၢ်လိာ် မၤလၢကပီၤ (၂၀၂၄) ခရံာ်န့ၣ်ထီၣ်သိအံၤ မ်ကဟဲစိာ်န့ၢ် ကညီၣ်ကလုာ်လၢကလုာ်အသးသဟီၣ် ကလုာ်အတၢ်ဃုတၢ်ဖိး ဒီး တၢ်သ့ၣ်ဂၢ်သးကျၢၤ တၢ်သ့ၣ်ဒုသးဒု ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်ကွံာ် ကယၢ်တၢ်လၢအကမၤဆံးလီၤ စ့ၤလီၤ ပပှာ်ကလုာ်အသူးအသ့ၣ် အလၢကပီၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ်ပပှာ်ကလုာ် ကညီၣ်ဖိခဲလၢာ် လၢအိၣ်လၢထံၣ်လီၢ် ကီၢ်ပှာ် ဒီး လၢထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤခဲလၢာ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်အာ်လီၤဒီး တၢ်သးတီလိာ်သး ဒီးတၢ်သးတီဒီး ပပှာ်ကလုာ်လၢ ပပှာ်ကလုာ်အနီၣ်တယၢ် တဘျုးဃီအဖိလၢာ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ်ပပှာ်ကလုာ် ကညီၣ်ဖိကိးဂၤဒဲး တကလၢပသန့ၣ်ဒ်ပဝဲ ပမၤ လၢပှဲၤသကိး ပပှာ်ကလုာ်အမူအဒါ တုၤတၢ်မၤန့ၢ်တစုန့ၣ်တက့ၢ်.

ခ့ၢ်အဲၣ်ယုာ်-ကညီၣ်ဒိကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ
လီၢ်ခၢၣ်သး